

438.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH**

z dnia 14 września 1935 r.

o nadzorze policyjno-budowlanym nad wykonywanymi robotami budowlanymi.

Na podstawie art. 381 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o pra-

wie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) zarządzam co następuje:

I. Objaśnienia wstępne.

§ 1. (1) Artykuły, powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają artykuły rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202) w brzmieniu rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospo-

litej z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) i z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976). Paragrafy, powołane w rozporządzeniu niniejszem bez bliższego określenia, oznaczają paragrafy niniejszego rozporządzenia.

(2) Wyrazem „władza” w niniejszem rozporządzeniu określa się właściwą władzę, powołaną do wykonywania nadzoru policyjno-budowlanego w myśl art. 385, 388, 389, 391 oraz 393a, wyrazem zaś „budujący” — osobę, której udzielono pozwolenia na budowę.

II. Przystąpienie do robót.

§ 2. (1) O zamierzonym przystąpieniu do wykonywania robót budowlanych, wyszczególnionych w art. 333 i 334, na podstawie uzyskanego pozwolenia należy zawiadomić władzę na 14 dni przed rozpoczęciem odnośnych robót.

(2) Zawiadomienie, o którym mowa wyżej w ustępie (1), powinno być podpisane przez budującego, a gdy budowa w myśl art. 358 lub 359 ma być wykonywana pod nadzorem technicznego kierownika, — również i przez technicznego kierownika.

§ 3. (1) Gdy chodzi o wzniesienie nowego lub powiększenie istniejącego budynku, władza w okresie dni 14 od daty zawiadomienia, o którym mowa w § 2, wyznaczy na gruncie:

- a) właściwy poziom chodnika istniejącego lub projektowanego, a w braku chodnika poziom powierzchni jezdni, i
- b) linię zabudowania, o ile istnieje prawomocny plan zabudowania, a w braku takiego planu linię, określającą położenie przedniej ściany frontowego budynku względem ulicy.

(2) Ponadto władza może zażądać, gdy tego wymagają względy bezpieczeństwa zdrowia i życia ludzkiego albo względy trwałości wznoszonego lub przebudowywanego budynku:

- a) każdodziśniej obecności na budowie technicznego kierownika,
- b) zastosowania przy robotach pewnych środków ochronnych lub zapobiegawczych lub też pewnego sposobu wykonywania robót,
- c) przedstawiania jej do zaakceptowania odnośnych rysunków wykonawczych przed rozpoczęciem poszczególnych robót.

§ 4. Przy wykonywaniu robót pod nadzorem technicznego kierownika w myśl art. 358 lub 359 w miejscu widocznym przy ulicy, placu lub drodze należy umieścić tablicę z wyraźnym napisem, podającym imię, nazwisko i miejsce zamieszkania budującego oraz technicznego kierownika robót.

§ 5. W miejscu wykonywania robót, wyszczególnionych w art. 333, albo wymagających zatwierdzenia projektu w myśl przepisów miejscowych, wydanych na podstawie art. 410 pkt. 10, powinien znajdować się zatwierdzony projekt (plan) robót budowlanych, a gdy roboty w myśl art. 358 i 359 mają być wykonywane pod nadzorem technicznego kierownika, — również i dziennik budowy.

III. Dziennik budowy.

§ 6. (1) Dziennik budowy prowadzi techniczny kierownik budowy w księdze, którą wydaje władza.

(2) Karty księgi dziennika budowy powinny być kolejno ponumerowane i zeszyte sznurem, którego obydwie końce będą przymocowane zapomocą urzędowej pieczęci lakowej do ostatniej strony księgi. Ilość kart księgi stwierdzi władza swym podpisem.

(3) Dziennik budowy powinien stale znajdować się w miejscu budowy.

(4) Po ukończeniu robót techniczny kierownik budowy powinien podpisać dziennik budowy i przedstawić władzy.

§ 7. Dziennik budowy powinien zawierać:

- a) oznaczenie numeru, pod którym dziennik został wydany przez władzę,
- b) oznaczenie nieruchomości, na której roboty są wykonywane,
- c) oznaczenie, kiedy i przez kogo został zatwierdzony projekt robót budowlanych,
- d) wymienienie osoby, dla której roboty są wykonywane,
- e) wymienienie technicznego kierownika robót, z podaniem jego miejsca zamieszkania,
- f) wymienienie przedsiębiorcy lub przedsiębiorców budowlanych, a w braku przedsiębiorcy generalnego, wymienienie osoby, zarządzającej robotami w imieniu budującego, — z podaniem ich miejsc zamieszkania,
- g) wymienienie osób, samodzielnie wykonywających poszczególne roboty budowlane, a mianowicie: roboty murarskie, ciesielskie, instalacyjne i t. p., z podaniem ich miejsc zamieszkania,
- h) oznaczenie dni i godzin, w których każda z osób, wymienionych wyżej w pkt. e), f), g), mają znajdować się na budowie,
- i) szczegółowe dane, dotyczące przebiegu budowy.

§ 8. (1) W dzienniku budowy należy umieszczać następujące dane, dotyczące przebiegu budowy:

- a) przy wznoszeniu lub powiększaniu budynków — oznaczenie, przez kogo i kiedy zostały wyznaczone na gruncie poziom chodnika lub jezdni i linja zabudowania, bądź linja określająca położenie przedniej ściany frontowego budynku;
- b) przy zakładaniu fundamentów — protokółne stwierdzenie jakości gruntu pod fundamentami, głębokości założenia fundamentów i szerokości bankietów i czy zaprojektowany sposób posadowienia budynku zapewni mu statyczność;
- c) przy nadbudowie budynków — protokółne stwierdzenie jakości gruntu i wytrzymałości fundamentów oraz istniejących ścian stropów i innych konstrukcyjnych części;
- d) przy robotach, wymagających wykonania podkopów pod istniejącymi budynkami lub

urządzeniami oraz przy robotach, polegających na przebicciu ścian nośnych, stropów i t. p. konstrukcyjnych części — stwierdzenie przez technicznego kierownika, że podkopy lub przebiccia nie spowodują ujemnego wpływu na trwałość istniejących budynków, ścian, stropów i innych konstrukcyj i urządzeń, znajdujących się na danej nieruchomości albo na nieruchomościach sąsiednich;

- e) zarządzenia technicznego kierownika, dotyczące jakości materiałów, używanych przy budowie i sposobu wykonywania robót budowlanych oraz wykonywania i badania urządzeń technicznych przy budowie;
- f) stwierdzenie przez technicznego kierownika dat rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych robót, a mianowicie: założenia fundamentów, wzniesienia ścian i założenia kanałów dymowych oraz odprowadzających gazy spalinowe i kanałów wentylacyjnych, na wysokości każdej kondygnacji osobno, ułożenia dźwigarów stropowych na każdej kondygnacji osobno, założenia wiązania dachowego, pokrycia dachu, założenia instalacji wodociągowej i kanalizacyjnej, założenia instalacji gazowej, wreszcie innych robót, mających istotne znaczenie dla trwałości budynku, jako też stwierdzenie przez kierownika budowy prawidłowości wykonania kanałów dymowych oraz odprowadzających gazy spalinowe i kanałów wentylacyjnych;
- g) datę założenia i usunięcia urządzeń pomocniczych przy budowie, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, jak ogrodzeń, rusztowań, dachów ochronnych, podnośników i t. p.;
- h) szczegółowe dane, dotyczące okresowego i doraźnego badania urządzeń pomocniczych, wymienionych wyżej w pkt. g), w szczególności oznaczenie, przez kogo, kiedy, z jakiego powodu i w jaki sposób zostało dokonane badanie tych urządzeń;
- i) przy wykonywaniu robót murarskich i betoniarskich w chłodnych porach roku — najniższą temperaturę powietrza w ciągu każdego dnia i każdej nocy, a w razie zastosowania środków, zapobiegających ujemnemu oddziaływaniu mrozu na zaprawę murarską i beton — ponadto opisanie tych środków;
- j) oznaczenie przerw w wykonywaniu robót, z podaniem dat początku i końca każdej przerwy;
- k) dane, dotyczące wszelkich okoliczności, mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo życia lub zdrowia pracowników albo na trwałość budynku lub urządzenia, będącego w budowie;
- l) oznaczenie każdorazowej bytności na budowie technicznego kierownika;
- m) oznaczenie każdorazowej bytności na budowie organów władzy oraz ich uwagi i polecenia.

(2) Protokółarne stwierdzenia, o których mowa wyżej w ustępie (1) pkt. b) i c), powinny być podpisane przez osoby, wymienione w § 7 pkt. e), f) i g).

§ 9. (1) W dzienniku budowy można umieszczać dane, dotyczące gospodarczej strony wykonywanych robót, jak: co do ilości materiałów, użytych do budowy, ilości pracowników, zatrudnionych przy budowie, i t. p.

(2) Przedsiębiorca i wszystkie osoby, zatrudnione przy budowie, mogą zapisywać do dziennika budowy swe żądania i uwagi w sprawach, związanych z bezpieczeństwem wykonywanych robót.

IV. Zасыpywanie i zakrywanie niewidocznych konstrukcyj.

§ 10. (1) Władza może zabronić zasypania lub zakrycia bez uprzedniego jej zawiadomienia fundamentów, kanałów i innych konstrukcyjnych części budynku, które następnie wskutek wykonania dalszych robót będą niewidoczne.

(2) W razie, gdy zarządzenie, o którym mowa w ustępie (1), zostało wydane, techniczny kierownik robót lub budujący, o ile roboty są wykonywane bez nadzoru technicznego kierownika, obowiązany jest na 3 dni przed zamierzonym zasypaniem lub zakryciem odnośnych konstrukcyjnych części budynku zawiadomić o tem władzę. Wykonanie odnośnych robót jest dozwolone po stwierdzeniu w dzienniku budowy przez organ władzy zadowolającego stanu konstrukcyjnych części, które mają być zakryte, w razie zaś niedokonania przez organ władzy w okresie trzech dni sprawdzenia robót — po upływie tego okresu.

V. Zmiany w osobie technicznego kierownika.

§ 11. Techniczny kierownik robót obowiązany jest zawiadomić władzę o zrzeczeniu się nadzoru nad wykonywaniem robót, jak również o objęciu nadzoru nad robotami, nad którymi uprzednio sprawował nadzór inny techniczny kierownik. Również obowiązany jest zawiadomić władzę o czasowym objęciu technicznego kierownictwa robót wskutek choroby technicznego kierownika lub z jakichkolwiek innych powodów zastępcą technicznego kierownika, posiadający uprawnienie do sprawowania technicznego nadzoru nad robotami budowlanymi.

VI. Przerwy w robotach i ukończenie budowy.

§ 12. (1) O przerwie w wykonywaniu robót, trwającej dłużej niż 3 tygodnie i o ukończeniu budowy techniczny kierownik robót, albo budujący, gdy roboty są wykonywane bez nadzoru technicznego kierownika, obowiązany jest zawiadomić władzę.

(2) Jeżeli chodzi o budowę nowych budynków albo powiększenie, nadbudowę lub przebudowę budynków istniejących, budowa uważa się za ukończoną.

ną w znaczeniu niniejszego paragrafu, o ile zostały wykonane wszystkie roboty, związane z budową, z wyjątkiem zewnętrznego tynkowania lub licowania.

VII. Roboty wykonane bez pozwolenia.

§ 13. W razie wzniesienia, nadbudowy, powiększenia lub przebudowy budynku lub urządzenia bez wymaganego pozwolenia albo niezgodnie z udzielonym pozwoleniem, władza w drodze oględzin powinna ustalić, czy nie zachodzi potrzeba wydania zarządzeń w myśl art. 380.

§ 14. (1) Jeżeli roboty, wymagające zatwierdzenia projektu (planu) w myśl art. 333 lub w myśl przepisów miejscowych, wydanych na podstawie art. 410 pkt. 10, zostały wykonane bez uprzedniego zatwierdzenia projektu, a nie zachodzi konieczność rozebrania budynku lub urządzenia ze względu na bezpieczeństwo życia lub zdrowia publicznego albo ze względu na zeszpecenie, władza może żądać przedstawienia projektu wykonanych robót dla ustalenia, czy nie zachodzi potrzeba wydania jakichkolwiek innych zarządzeń na podstawie art. 380.

(2) Przedstawienie projektu w myśl ustępu (1) niniejszego paragrafu nie upoważnia interesowanego do żądania zatwierdzenia projektu.

§ 15. W przypadkach, określonych w § 14 ust. (1), pozwolenie na użytkowanie, przewidziane w art. 357, może być udzielone tylko po przedstawieniu projektu (planu) robót, jeżeli władza zażądała przedstawienia projektu, i po wykonaniu zarządzeń, wydanych na podstawie art. 380, gdy zaszła potrzeba wydania takich zarządzeń.

VIII. Postanowienia końcowe.

§ 16. Winni naruszenia przepisów rozporządzenia niniejszego podlegają karom, przewidzianym w części II, tytule X rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202).

§ 17. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1936 r.

(2) Przepisów rozporządzenia niniejszego nie stosuje się przy wykonywaniu robót, dotyczących parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich w gminach wiejskich, na które nie zostały rozciągnięte na podstawie art. 414 przepisy dla gmin miejskich w całości lub w części.

Minister Spraw Wewnętrznych:

Marjan Zyndram-Kościałkowski
